

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
ÖN MALİ KONTROL İŞLEMLERİ YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Yönergenin amacı; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi harcama birimleri ile Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçlerini belirlemektir.

(2) Bu Yönerge, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi harcama birimlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 58 inci ve 60 ıncı madde hükümleri ile 31.12.2005 tarih ve 26040 (Üçüncü Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönergede geçen,

- a) Başkan: Strateji Geliştirme Daire Başkanını,
- b) Başkanlık: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığını,
- c) Gerçekleştirme görevlileri: Harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütenleri,
- ç) Görüş yazısı: Ön mali kontrol sonucunda mali karar ve işlemlerin uygun bulunup bulunmadığı yönünde verilen yazılı görüşü veya dayanak belge üzerine yazılan şerhi,
- d) Harcama birimi: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimi,
- e) Harcama yetkilisi: Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisini veya harcama yetkilisinin belirlenmesinde güçlük bulunan durumlarda üst yönetici tarafından belirlenen kişiyi,
- f) İdare: Eskişehir Osmangazi Üniversitesini,
- g) Kanun: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununu,
- ğ) Ön mali kontrol: İdarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin mali karar ve işlemlerinin, idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolü,
- h) Üst Yönetici: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörünü,
- ı) Yönerge: Bu Yönergeyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Ön Mali Kontrol

Ön mali kontrolün kapsamı

MADDE 4 - (1) Ön mali kontrol görevi, idarenin yönetim sorumluluğu çerçevesinde, Başkanlık ve harcama birimleri tarafından yerine getirilir.

(2) Ön malî kontrol, Başkanlık tarafından yapılan kontroller ile harcama birimleri tarafından yapılan kontrollerden oluşur. Başkanlık tarafından yapılacak ön mali kontrol, Yönergede belirtilen kontroller ile harcama birimlerinin talebi veya Başkanlığın doğrudan değerlendirmesi sonucunda ön mali kontrol işlemine tabi tutulmasında fayda görülen mali karar ve işlemlerden Üst Yönetici tarafından uygun görülen kontrollerden meydana gelir.

(3) Başkanlık ve harcama birimleri tarafından yapılacak ön mali kontrol, idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden yerine getirilir. İdare bütçesi ve bütçe tertibine uygunluk yönünden yapılacak kontrol, ödeneğin bütçeye konulma amacına uygun olarak harcamanın yerinde yapılıp yapılmadığı, ihtiyaçların karşılanmasında idarenin önceliklerine uyum, etkinlik değerlendirmesi ile harcamalarda verimlilik ve tutumluluğun sağlanması hususlarını da kapsar.

(4) Mali karar ve işlemler harcama birimleri tarafından kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması açısından da kontrol edilir.

Ön mali kontrolün niteliği

MADDE 5 - (1) Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilip verilmemesi, danışma ve önleyici niteliği haiz olup, mali karar ve işlemlerin harcama yetkilisi tarafından uygulanmasında bağlayıcı değildir.

(2) Mali karar ve işlemlerin ön mali kontrole tabi tutulması ve ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmiş olması, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Ön mali kontrol süreci

MADDE 6 - (1) Harcama yetkilileri, yardımcıları veya hiyerarşik olarak kendisine en yakın üst kademe yöneticileri arasından bir veya daha fazla sayıda gerçekleştirme görevlisini ödeme emri belgesi düzenlemekle görevlendirir ve bu görevlendirmeler bir yazı ile Başkanlığa bildirilir. Ödeme emri belgesini düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlileri, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol yaparlar. Bu gerçekleştirme görevlileri tarafından yapılan kontrol sonucunda, ödeme emri belgesi üzerine “Kontrol Edilmiş ve Uygun Görülmüştür” şerhi düşülerek imzalanır.

(2) Harcama birimlerinde süreç kontrolü olarak yapılır. Süreç kontrolünde, her bir işlem daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanır ve uygulanır. Mali işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol ederler.

(3) Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla harcama birimlerinde mali işlemlerin süreç akış şeması hazırlanır.

(4) Başkanlığın ön mali kontrolüne tabi mali karar ve işlemler, kontrol edilmek üzere Başkanlığa gönderilir. Başkanlıkça kontrol edilen işlemler hakkında görüş yazısı düzenlenir ve ilgili birime gönderilir. Ön mali kontrol sonucunda yazılı görüş düzenlenmesi halinde bu görüşler ayrıntılı, açık ve gerekçeli yazılır. Başkanlığın görüş yazısı harcama birimince ilgili işlem dosyasında saklanır ve bir örneği de ödeme emri belgesine eklenir.

Ön mali kontrol usulü

MADDE 7 - (1) Başkanlık ve harcama birimlerinde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi halinde, dayanak belgenin üzerine “Kontrol Edilmiş ve Uygun Görülmüştür” şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir.

(2) Mali karar ve işlemin uygun görülmemesi halinde ise nedenleri açıkça belirtilen bir görüş yazısı yazılarak kontrole tabi karar ve işlem belgeleri eklenmek suretiyle ilgili birimine gönderilir.

(3) Başkanlıkça Yönergenin 11 inci maddesi uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda mali karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. Mevzuatına uygun olarak giderilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan mali karar ve işlemlerde, bu eksiklikler ve nasıl düzeltilebileceği hususları belirtilmek ve bunların düzeltilmesi kaydıyla işlemin uygun görüldüğü şeklinde yazılı görüş düzenlenebilir.

Kontrol yetkisi

MADDE 8 - (1) Başkanlıkta ön mali kontrol yetkisi Başkana aittir. Kontrol sonucunda düzenlenen yazılı görüş ve kontrol şerhleri Başkan tarafından imzalanır. Başkan, bu yetkisini sınırlarını açıkça belirtmek şartıyla yazılı olarak İç Kontrol Şube Müdürüne devredebilir.

(2) Başkanlığın ön mali kontrolüne tabi mali karar ve işlemlerin kontrolü, İç Kontrol Şube Müdürlüğü tarafından yürütülür.

(3) Harcama birimlerinde ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol görevi, ödeme emri belgesi düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlisi tarafından yerine getirilir.

Görevler ayrılığı ilkesi

MADDE 9 - (1) Başkanlıkta ön mali kontrol görevini yürütenler onay belgesi ve ekleri ile şartname ve sözleşme tasarılarının hazırlanması, mali karar ve işlemlerin belgelendirilmesi, mal ve hizmetlerin teslim alınması gibi mali karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında görevlendirilemezler ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan ve üye olamazlar.

Kontrol süresi

MADDE 10 - (1) Başkanlık, kontrol ve uygun görüş işlemlerini yönergede belirlenen süreler içerisinde sonuçlandırır. Başkanlığın gerekli talebi ve Üst Yöneticinin onayı ile bu süreler bir katına kadar arttırılabilir. Kontrol süresinin başlangıç tarihinin belirlenmesinde, başkanlık evrak giriş tarihini izleyen iş günü esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başkanlığın Ön Mali Kontrolüne Tabi Mali Karar ve İşlemler

Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları

MADDE 11 - (1) Harcama birimlerinin ihale kanunlarına tabi olsun veya olmasın harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Üst Yöneticinin onayıyla belirlenen tutarı aşanlar kontrole tabidir. Bu tutarlara katma değer vergisi dâhil değildir.

(2) Kontrole tabi taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde oluşturulan asıl dosya ile birlikte onaylı bir nüsha işlem dosyası, harcama yetkilisi tarafından sözleşme imzalanmadan ve idare taahhüt altına girmeden önce Başkanlığa gönderilir. Başkanlıkça en geç on işgünü içinde kontrol sonuçlandırılır.

Ödenek gönderme belgeleri

MADDE 12 - (1) Bütçe ödeneklerinin dağıtımını ödenek gönderme belgesiyle yapılır. Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-bütçe) üzerinden Bütçe ve Performans Programı Birimince ödenek kayıt ve dağıtım işlemlerine onay verilmesi, ödeneklerin ön mali kontrol işleminin

yapıldığı ve uygun görüş verildiği anlamına gelir.

(2) Tenkis belgelerinin ön mali kontrol işlemleri de ödenek gönderme belgeleri için belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

Ödenek aktarma işlemleri

MADDE 13 - (1) Harcama birimleri tarafından talep edilen ödenek aktarma işlemlerine Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-bütçe) üzerinden Bütçe ve Performans Programı Birimince onay verilmesi, ödenek aktarma işlemlerinin ön mali kontrol işleminin yapıldığı ve uygun görüş verildiği anlamına gelir.

Kadro dağılım cetvelleri

MADDE 14 - (1) Kadro dağılım cetvelleri en geç beş işgünü içinde kontrol edilir. İlgililerine yapılacak ödemeler bu onaylı kadro dağılım cetvellerine göre yapılır. Bu cetvellerde yapılacak değişiklikler de aynı şekilde kontrole tabidir.

Yan ödeme cetvelleri

MADDE 15 - (1) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca, zam ve tazminat ödemesi yapılacak personelin kadro veya görev unvanları, sınıfları, dereceleri, sayıları ve hizmet yerleri ile bunlara uygun olarak ödenecek zam ve tazminatın miktarlarını gösteren ve serbest kadro üzerinden hazırlanan cetvel ile bunların birimler itibarıyla dağılımını gösteren listeler Başkanlık tarafından kontrol edilir.

(2) Kontrol işlemi sonucunda söz konusu listeler, onaylanmak üzere Üst Yöneticiye sunulur. Üst Yönetici tarafından yapılacak onaylama işlemi, Cumhurbaşkanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilir.

Sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri

MADDE 16 - (1) Cumhurbaşkanlığı tarafından alım izni verilen cetvellere ve tip sözleşmeye uygun olarak çalıştırılacak personelle yapılacak sözleşmeler ile ilgili mevzuatı gereğince Cumhurbaşkanlığı izni alınmaksızın çalıştırılabilecek sözleşmeli personelle yapılacak sözleşmeler kontrole tabidir. Bu sözleşmeler Cumhurbaşkanlığı tarafından alım izni verilen cetveller ve tip sözleşme ile diğer mevzuata uygunluk yönünden en geç beş işgünü içinde incelenir. Uygun görülmeyen sözleşmeler aynı süre içinde gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir.

Ön mali kontrole tabi olmayan mali karar ve işlemler

MADDE 17 – (1) Aşağıdaki işlemler Başkanlıkça ön mali kontrole tabi tutulmaz:

- a) Personel giderleri,
- b) Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan ödemeler,
- c) Yolluklar,
- ç) Görev giderleri (Mahkeme Harç ve Giderleri, İlama Bağlı Borçlar, Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler, İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler),
- d) Tarifeye bağlı ödemeler (İlan giderleri, Sigorta giderleri vb.),
- e) Kurs ve toplantılara katılma giderleri,
- f) Telif ve tercüme ücretleri,
- g) Avukatlık hizmet bedelleri,

- ğ) Öğrenci bursları ve harçlıkları,
- h) Kısmi zamanlı öğrenci ücretleri,
- ı) Cari transfer ödemeleri,
- i) Ulaştırma ve haberleşme giderleri,
- j) Elektrik, su, doğalgaz vb. tüketim giderleri,
- k) 4734 sayılı Kamu İhale Kanuna göre ihale edilen ve mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin üst yönetici onayıyla belirlenen tutarı aşmayan giderler,
- l) Döner sermayeden yapılacak alımlar,
- m) Yukarıda sayılan harcamalara ilişkin avans veya kredi suretiyle yapılacak ön ödemeler.

(2) Yukarıdaki fıkrada sayılan harcamalar ödeme aşamasında Kanunun 61 inci maddesinde sayılan kontrollere tabi tutulur.

(3) Muhasebe yetkilileri, Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile Kanunun 61 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur. Muhasebe yetkililerinin Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır.

Uygun görüş verilmeyen mali karar ve işlemler

MADDE 18 – (1) Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmeyen ancak harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen işlemler, harcama yetkililerince Başkanlığa yazılı olarak bildirilir. Başkanlıkça bu tür işlemlerin kayıtları tutulur ve aylık dönemler itibarıyla Üst Yöneticiye bildirilir. Söz konusu kayıtlar, iç ve dış denetim sırasında denetçilere de sunulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 19 – (1) Yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Yönerge Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Yönerge hükümleri Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

İÇ KONTROL KARARLILIK BEYANI

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleriyle kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminde; kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli bir şekilde elde edilmesi, kullanılması, hesap verebilirliği ve malî saydamlığın sağlanması amaçlanmıştır.

Bu amaçla kamu idarelerinin; kalkınma planları, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen politikalar, programlar, diğer üst politika belgeleri ve ilgili mevzuat ile benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gereken işlemler bulunmakta ve bu işlemler şu şekilde sıralanmaktadır: **(1)** Geleceğe ilişkin misyon ve vizyon oluşturarak stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptayarak önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda performanslarını ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle *stratejik plan hazırlamak*. **(2)** Yürütülecek faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren *performans programı hazırlamak*. **(3)** Stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygun olarak *bütçe hazırlamak*. **(4)** Mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlamak üzere bir mali yıl içerisinde gerçekleştirilen faaliyet sonuçlarını değerlendirmek üzere *Faaliyet Raporu düzenlemek* ve raporu kamuoyuna duyurmak.

Kamu idareleri belirlemiş olduğu stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda faaliyetlerini yürütürken aynı zamanda etkili ve yeterli bir *iç kontrol sistemi* oluşturarak sistemin sürekliliğini sağlamaları gerekmektedir. Bu sayede gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi; kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet gösterilmesi; her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi; karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesi; varlıkların kötüye kullanılmaması ve israfın önlenmesi mümkün olacaktır.

Diğer taraftan Yükseköğretim Kurumlarında eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetleri ile idarî hizmetlerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve kalitesinin geliştirilmesi amacıyla iç ve dış kalite güvence sisteminin kurulması ve sürekliliğinin sağlanması da önemlidir.

Gerek iç kontrol gerekse kalite güvence sisteminin önemi ve gerekliliği üst politika belgelerinde de açıkça vurgulanmaktadır. Bu anlamda 12'nci Kalkınma Planı (2024-2028) belgesinin; Eğitim başlığı altında "*Kalite ve sonuç odaklı bir yönetim anlayışıyla ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda evrensel bilgi üretimine katkı sunacak yetkinlikte akademik kadroların ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesini*

hedef alan, uluslararası öğrenciler ve alanında başarılı akademisyenler için üniversitemizi çekim merkezi haline getirecek yenilikçi ve rekabetçi bir yükseköğretim sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.(md.660)” Politika ve Tedbirler bölümünde “Yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi kültürü yaygınlaştırılacak ve güçlendirilecektir.(md.693)” yine aynı başlık altında “Yükseköğretimde kurumsal akreditasyon ile program akreditasyonu geliştirilecektir.(md. 693.1) “Kalite güvencesi, stratejik planlama, performans ve veri yönetimi sistemlerinin entegrasyonu sağlanacaktır. (md..693.2)” Kamuda Stratejik Yönetim başlığı altında ise “Kamu idarelerinde iç kontrol sistemleri ve iç denetim uygulamalarının etkinliği güçlendirilecektir.(md.943)” hususları yer almaktadır.

Bu bağlamda Üniversitemiz 2023-2027 dönemi Stratejik Planında bulunan ilgili amaç, hedef ve stratejilere aşağıda yer verilmiştir.

Amaç 1: Eğitim programlarının mezun yeterlilikleri ve paydaş beklentilerini karşılayacak biçimde güncellenerek yürütülmesi ile uluslararası öğrenci hareketliliğinin ve öğrenci merkezli eğitim yaklaşımlarının geliştirilmesi

Hedef 1.1 Eğitim programlarını uygulama ağırlıklı, TYYÇ (Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi) gerekliliklerini sağlayacak ve paydaş beklentilerini karşılayacak şekilde geliştirmek

Strateji 1.1.2 Kalite dış değerlendirme (akreditasyon) sürecinden geçmiş program sayısı arttırılacaktır.

Amaç 2: Bilimsel araştırma altyapısı ile yenilikçi, girişimci insan kaynağının güçlendirilmesi ve sektörel işbirliklerine yönelik faaliyetlerin arttırılması

Hedef 2.1 Öğretim elemanları ile öğrencilerin bilimsel araştırma, yenilikçilik ve girişimcilik yeteneğini geliştirmek

Strateji 2.1.1 Öğretim elemanı ve öğrencilerin proje hazırlama, yenilikçilik ve girişimcilik yeteneği geliştirilecek, bu konularla ilgili eğitimler düzenlenecektir.

Amaç 4: Yönetim kapasitesinin geliştirilmesi

Hedef 4.1 Hizmet sunumunda etkinliği arttırmak ve kalite güvencesi uygulamalarını yaygınlaştırmak

Strateji 4.1.1 Kalite Güvencesi uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Tüm bu açıklamalar çerçevesinde Üniversitemizde yürütülen kalite ve iç kontrol çalışmalarıyla ilgili olarak;

Üniversitemiz iç kontrol sisteminin izleme ve değerlendirme yöntemini belirlemek amacıyla hazırlanan İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberinde; iç kontrol sisteminin sürekli izlenmesi, iç kontrol değerlendirme toplantıları yapma yoluyla izlenmesi, değerlendirilmesi ve iç kontrol soru formu ile Üniversitemiz iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirilmesi hususları düzenlenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan 2019 Yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu ile ilk defa iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirmesi yapılmıştır. 2020 ve 2021 yılları için düzenlenen İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunda önceki senelere göre iç kontrol sisteminin gelişim seviyesinin yükseldiği, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının artarak devam ettiği, 2022 yılında ise iç kontrol sistemi yüksek

seviyede olduğu, en yüksek seviyeye çıkabilmesi ve iç kontrol mekanizmalarının en iyi şekilde uygulanabilmesi için çalışmalara devam edilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Üniversitemizin stratejik amaç ve hedefleri ile buna bağlı faaliyetlerin sürdürülmesini engelleyebilecek olan risklerin tespit edilmesine, tespit edilen risklerin analiz edilerek ölçülmesine, önceliklendirilmesine, risklere karşı alınacak önlemlerin belirlenerek uygulanmasına ve risk yönetim sürecinin izlenerek değerlendirilmesine ilişkin yöntem belirlemek amacıyla Üniversitemiz Kurumsal Risk Strateji Belgesi hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan Üniversitemiz 2022 Yılı Konsolide Risk Raporunda;

— Birimlerin hedeflerine yönelik ortak riskler; Üniversitemiz stratejik planının alanları dâhilinde, eğitim ve öğretim, bilimsel araştırma, toplumsal katkı, etkin ve bölgesel sağlık merkezi, kurumsal kapasite ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi olmak üzere 5 başlık altında bulunan kurum hedeflerine yönelik stratejik riskler belirlenmiştir.

— Birimlerin iş süreçlerine yönelik ortak riskler; mali karar ve işlemlere ait olduğu anlaşılanlar ‘mali iş süreçleri riskleri’ olarak, diğer faaliyetleri ilgilendirenler ise ‘idari iş süreçleri riskleri’ olarak 2 konu başlığı altında sınıflandırılmış ve kurum düzeyinde iş süreçleri riskleri belirlenmiştir.

— Belirlenen tüm risklerin bir önceki seneye göre risk seviyelerinin karşılaştırılmaları yapılmıştır.

Bu riskler için birimlerimizden;

— Tespit ettikleri risklerin hala var olup olmadığı, yeni risklerin ortaya çıkıp çıkmadığı, risklerin gerçekleşme olasılıklarında ve etkilerinde bir değişiklik olup olmadığının yılda bir kez gözden geçirmeleri ve riskleri sürekli izlemeleri,

— Mali ve idari işlemlere yönelik risklere karşı uygun kontrol yöntemlerinin belirlenip uygulanması, istenmiştir.

Bununla birlikte Üniversitemiz 2023 Yılı Konsolide Risk Raporu ve 2023 Yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

İç kontrolün uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi, iyileştirmeye açık olan alanlarının neler olduğunun tespit edilmesi ve sürekliliğinin sağlanması iç kontrol sisteminin izlenmesiyle mümkündür. Bu amaçla;

— Birimlerimizde, iş süreçlerinde yer alan yönetici ve personelimiz tarafından iş süreçlerindeki kontrollerin sürekli olarak izlenmesi, ayrıca birim yöneticileri tarafından üç aylık periyotlarla iç kontrolün değerlendirilmesi,

— Üniversitemiz iç kontrol sisteminin bir bütün olarak yıllık değerlendirilmesinin yapılması, beklenilmektedir.

Üniversitemizde kalite güvence sisteminin kurulmasını sağlamak üzere başlatılan çalışmaların sürdürülmesi önceliğimizdir. Kalite Komisyonu, Kalite Koordinatörlüğü, Alt Çalışma Grupları ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülen kalite güvencesi çalışmaları ile katılım ve kapsayıcılığın artırılarak sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

2022 yılında Kalite ve Karar Destek Sistemi Yazılımı edinilmesi için gönüllü firma ile imzalanmış hibe protokolü kapsamında başlatılan yazılım çalışmaları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı koordinasyonunda sürdürülmektedir. 2023 yılı memnuniyet anketleri söz konusu yazılım üzerinden uygulanmış ayrıca veri takip sistemine yönelik çalışmalarda ise önemli yol alınmıştır.

Üniversitemizde kalite güvencesi ve iç kontrol sistemi çalışmalarının sürdürülmesi ve izlenmesi; belirlenmiş amaç ve hedeflere ulaşmak üzere yürütülen faaliyetler için tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda kamu mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığına dair güvence sağlayacaktır.

Bu nedenle bu hususları yakından takip edeceğimi beyan eder, tüm yönetici ve personelimizin de bu çalışmalarda gerekli gayret ve hassasiyeti göstermelerini önemle rica ederim.

07.03.2024

Prof. Dr. Kamil ÇOLAK
REKTÖR

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

İÇ KONTROL KARARLILIK BEYANI

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleriyle kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminde; kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli bir şekilde elde edilmesi, kullanılması, hesap verebilirliği ve malî saydamlığın sağlanması amaçlanmıştır.

Bu amaçla kamu idarelerinin; kalkınma planları, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen politikalar, programlar, diğer üst politika belgeleri ve ilgili mevzuat ile benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gereken işlemler bulunmakta ve bu işlemler şu şekilde sıralanmaktadır: (1) Geleceğe ilişkin misyon ve vizyon oluşturarak stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptayarak önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda performanslarını ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle *stratejik plan hazırlamak*. (2) Yürütülecek faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren *performans programı hazırlamak*. (3) Stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygun olarak *bütçe hazırlamak*. (4) Mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlamak üzere bir mali yıl içerisinde gerçekleştirilen faaliyet sonuçlarını değerlendirmek üzere *Faaliyet Raporu düzenlemek* ve raporu kamuoyuna duyurmak.

Kamu idareleri belirlemiş olduğu stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda faaliyetlerini yürütürken aynı zamanda etkili ve yeterli bir *iç kontrol sistemi* oluşturarak sistemin sürekliliğini sağlamaları gerekmektedir. Bu sayede gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi; kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet gösterilmesi; her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi; karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesi; varlıkların kötüye kullanılmaması ve israfın önlenmesi mümkün olacaktır.

Diğer taraftan Yükseköğretim Kurumlarında eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetleri ile idarî hizmetlerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve kalitesinin geliştirilmesi amacıyla iç ve dış kalite güvence sisteminin kurulması ve sürekliliğinin sağlanması da önemlidir.

Gerek iç kontrol gerekse kalite güvence sisteminin önemi ve gerekliliği üst politika belgelerinde de açıkça vurgulanmaktadır. Bu anlamda 12'nci Kalkınma Planı (2024-2028) belgesinin; Eğitim başlığı altında "*Kalite ve sonuç odaklı bir yönetim anlayışıyla ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda evrensel bilgi üretimine katkı sunacak yetkinlikte akademik kadroların ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesini*

hedef alan, uluslararası öğrenciler ve alanında başarılı akademisyenler için üniversitemizi çekim merkezi haline getirecek yenilikçi ve rekabetçi bir yükseköğretim sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.(md.660)” Politika ve Tedbirler bölümünde “Yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi kültürü yaygınlaştırılacak ve güçlendirilecektir.(md.693)” yine aynı başlık altında “Yükseköğretimde kurumsal akreditasyon ile program akreditasyonu geliştirilecektir.(md. 693.1) “Kalite güvencesi, stratejik planlama, performans ve veri yönetimi sistemlerinin entegrasyonu sağlanacaktır. (md..693.2)” Kamuda Stratejik Yönetim başlığı altında ise “Kamu idarelerinde iç kontrol sistemleri ve iç denetim uygulamalarının etkinliği güçlendirilecektir.(md.943)” hususları yer almaktadır.

Bu bağlamda Üniversitemiz 2023-2027 dönemi Stratejik Planında bulunan ilgili amaç, hedef ve stratejilere aşağıda yer verilmiştir.

Amaç 1: Eğitim programlarının mezun yeterlilikleri ve paydaş beklentilerini karşılayacak biçimde güncellenerek yürütülmesi ile uluslararası öğrenci hareketliliğinin ve öğrenci merkezli eğitim yaklaşımlarının geliştirilmesi

Hedef 1.1 Eğitim programlarını uygulama ağırlıklı, TYYÇ (Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi) gerekliliklerini sağlayacak ve paydaş beklentilerini karşılayacak şekilde geliştirmek

Strateji 1.1.2 Kalite dış değerlendirme (akreditasyon) sürecinden geçmiş program sayısı arttırılacaktır.

Amaç 2: Bilimsel araştırma altyapısı ile yenilikçi, girişimci insan kaynağının güçlendirilmesi ve sektörel işbirliklerine yönelik faaliyetlerin arttırılması

Hedef 2.1 Öğretim elemanları ile öğrencilerin bilimsel araştırma, yenilikçilik ve girişimcilik yeteneğini geliştirmek

Strateji 2.1.1 Öğretim elemanı ve öğrencilerin proje hazırlama, yenilikçilik ve girişimcilik yeteneği geliştirilecek, bu konularla ilgili eğitimler düzenlenecektir.

Amaç 4: Yönetim kapasitesinin geliştirilmesi

Hedef 4.1 Hizmet sunumunda etkinliği arttırmak ve kalite güvencesi uygulamalarını yaygınlaştırmak

Strateji 4.1.1 Kalite Güvencesi uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Tüm bu açıklamalar çerçevesinde Üniversitemizde yürütülen kalite ve iç kontrol çalışmalarıyla ilgili olarak;

Üniversitemiz iç kontrol sisteminin izleme ve değerlendirme yöntemini belirlemek amacıyla hazırlanan İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberinde; iç kontrol sisteminin sürekli izlenmesi, iç kontrol değerlendirme toplantıları yapma yoluyla izlenmesi, değerlendirilmesi ve iç kontrol soru formu ile Üniversitemiz iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirilmesi hususları düzenlenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan 2019 Yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu ile ilk defa iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirmesi yapılmıştır. 2020 ve 2021 yılları için düzenlenen İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunda önceki senelere göre iç kontrol sisteminin gelişim seviyesinin yükseldiği, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının artarak devam ettiği, 2022 yılında ise iç kontrol sistemi yüksek

seviyede olduğu, en yüksek seviyeye çıkabilmesi ve iç kontrol mekanizmalarının en iyi şekilde uygulanabilmesi için çalışmalara devam edilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Üniversitemizin stratejik amaç ve hedefleri ile buna bağlı faaliyetlerin sürdürülmesini engelleyebilecek olan risklerin tespit edilmesine, tespit edilen risklerin analiz edilerek ölçülmesine, önceliklendirilmesine, risklere karşı alınacak önlemlerin belirlenerek uygulanmasına ve risk yönetim sürecinin izlenerek değerlendirilmesine ilişkin yöntem belirlemek amacıyla Üniversitemiz Kurumsal Risk Strateji Belgesi hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan Üniversitemiz 2022 Yılı Konsolide Risk Raporunda;

— Birimlerin hedeflerine yönelik ortak riskler; Üniversitemiz stratejik planının alanları dâhilinde, eğitim ve öğretim, bilimsel araştırma, toplumsal katkı, etkin ve bölgesel sağlık merkezi, kurumsal kapasite ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi olmak üzere 5 başlık altında bulunan kurum hedeflerine yönelik stratejik riskler belirlenmiştir.

— Birimlerin iş süreçlerine yönelik ortak riskler; mali karar ve işlemlere ait olduğu anlaşılabilir 'mali iş süreçleri riskleri' olarak, diğer faaliyetleri ilgilendirenler ise 'idari iş süreçleri riskleri' olarak 2 konu başlığı altında sınıflandırılmış ve kurum düzeyinde iş süreçleri riskleri belirlenmiştir.

— Belirlenen tüm risklerin bir önceki seneye göre risk seviyelerinin karşılaştırılmaları yapılmıştır.

Bu riskler için birimlerimizden;

— Tespit ettikleri risklerin hala var olup olmadığı, yeni risklerin ortaya çıkıp çıkmadığı, risklerin gerçekleşme olasılıklarında ve etkilerinde bir değişiklik olup olmadığının yılda bir kez gözden geçirmeleri ve riskleri sürekli izlemeleri,

— Mali ve idari işlemlere yönelik risklere karşı uygun kontrol yöntemlerinin belirlenip uygulanması, istenmiştir.

Bununla birlikte Üniversitemiz 2023 Yılı Konsolide Risk Raporu ve 2023 Yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

İç kontrolün uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi, iyileştirmeye açık olan alanlarının neler olduğunun tespit edilmesi ve sürekliliğinin sağlanması iç kontrol sisteminin izlenmesiyle mümkündür. Bu amaçla;

— Birimlerimizde, iş süreçlerinde yer alan yönetici ve personelimiz tarafından iş süreçlerindeki kontrollerin sürekli olarak izlenmesi, ayrıca birim yöneticileri tarafından üç aylık periyotlarla iç kontrolün değerlendirilmesi,

— Üniversitemiz iç kontrol sisteminin bir bütün olarak yıllık değerlendirilmesinin yapılması, beklenilmektedir.

Üniversitemizde kalite güvence sisteminin kurulmasını sağlamak üzere başlatılan çalışmaların sürdürülmesi önceliğimizdir. Kalite Komisyonu, Kalite Koordinatörlüğü, Alt Çalışma Grupları ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülen kalite güvencesi çalışmaları ile katılım ve kapsayıcılığın artırılarak sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

2022 yılında Kalite ve Karar Destek Sistemi Yazılımı edinilmesi için gönüllü firma ile imzalanmış hibe protokolü kapsamında başlatılan yazılım çalışmaları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı koordinasyonunda sürdürülmektedir. 2023 yılı memnuniyet anketleri söz konusu yazılım üzerinden uygulanmış ayrıca veri takip sistemine yönelik çalışmalarda ise önemli yol alınmıştır.

Üniversitemizde kalite güvencesi ve iç kontrol sistemi çalışmalarının sürdürülmesi ve izlenmesi; belirlenmiş amaç ve hedeflere ulaşmak üzere yürütülen faaliyetler için tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda kamu mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığına dair güvence sağlayacaktır.

Bu nedenle bu hususları yakından takip edeceğimi beyan eder, tüm yönetici ve personelimizin de bu çalışmalarda gerekli gayret ve hassasiyeti göstermelerini önemle rica ederim.

07.03.2024

Prof. Dr. Kamil ÇOLAK
REKTÖR